

Juryrapport kinderboekenonderzoek 2014

Sinds 2002 voert de Bond tegen vloeken jaarlijks een kinderboekenonderzoek uit. Het onderzoek vindt plaats in september-oktober en beperkt zich tot de boeken die door de Stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek (CPNB) genomineerd zijn voor een prijs of een bijzondere waardering. Tijdens de Kinderboekenweek brengt de Bond tegen vloeken verslag uit. Een samenvatting hiervan wordt bekend gemaakt aan de pers.

De Bond tegen vloeken vraagt aandacht voor goed en respectvol taalgebruik. Grove vloeken en scheldwoorden passen volgens de Bond niet in een kinderboek. De kracht van woorden is niet te onderschatten. Het is belangrijk dat kinderen in aanraking komen met respectvol taalgebruik. Kinderen zijn beïnvloedbaar en volgen voorbeelden gemakkelijk na.

Aan het onderzoek werken verschillende juryleden mee. Zij screenen de boeken op vloeken en alle andere grove taal. Het is niet de bedoeling om een literair oordeel te vellen of de inhoud van het boek te beoordelen. De Bond tegen vloeken let puur op de mate waarin grove taal gebezigd wordt.

Het onderzoek heeft als zodanig een signaalfunctie.

Ter verduidelijking. Onder *vloeken* verstaan we woorden waarin de naam van God of Jezus op een onjuiste manier gebruikt wordt.

Aan de juryleden vragen we te letten op de volgende soorten woorden:

- Vloeken , blasfemische taal
Voorbeelden: *God, Jezus Christus, godverdomme, verdomme* enz.
- Bastaardvloeken (vervormingen)
Voorbeelden: *potverdorie, gadverdarrie, nondeju, goh, jeetje, jemig*, enz.
- Algemene scheldwoorden
Voorbeelden: *rotzak, klootzak*, enz.
- Verwensingen, verwijzingen naar ziekten of handicaps
Voorbeelden: *kankerlijer, tering, krijg de tyfus, krijg de klere* enz.
- Discriminerend of racistisch taalgebruik
Voorbeelden: *zwarte, Jood, kutmarrokaan* enz.
- Beledigende woorden over iemands uiterlijk
Voorbeelden: *schele, vetzak*, enz
- Schuttingtaal, seksueel getint taalgebruik
Voorbeelden: *shit, fuck, kut, lul*, enz.

Beoordeelde boeken 2014

Titel	Auteur	Uitgever
Kleine stemmen ZILVEREN GRIFFEL	Gil vander Heyden	Clavis
Held op sokken ZILVEREN GRIFFEL	Bette Westera	Gottmer
Het raadsel van alles wat leeft GOUDEN GRIFFEL +GOUDEN PENSEEL	Jan Paul Schutten	Gottmer
Deze hoed is niet van mij ZILVEREN PALET	Jon Klassen	Gottmer
Boer Boris in de sneeuw	Ted van Lieshout	Gottmer

Garmanns straat ZILVEREN GRIFFEL	Stian Hole	Hoogland & Van Klaveren
Jonas en de visjes van Kees Poon	Harm de Jonge	Hoogland & Van Klaveren
Broer geheim ZILVEREN GRIFFEL	Emiel de Wild	Leopold
De werelden van Tonke Dragt	Joukje Akveld en Annemarie Terhell	Leopold
Coco of het kleine zwarte jurkje ZILVEREN PENSEEL	Annemarie van Haeringen	Leopold en Gemeente- museum Den Haag
Wij samen op stap ZILVEREN GRIFFEL	Jean Reidy	Querido
Groter dan een droom ZILVEREN GRIFFEL	Jef Aerts	Querido
Vissen smelten niet ZILVEREN GRIFFEL	Jef Aerts	Querido
Ik zoek een woord ZILVEREN GRIFFEL	Hans en Monique Hagen	Querido
De regels van drie	Marjolijn Hof	Querido
Mijn bijzonder rare week met Tess	Anna Woltz	Querido
Ik juich voor jou	Edward van de Vendel	Querido
Het hondje dat Nino niet had GULDEN PALET	Anton van Hertbruggen	Uitgeverij De Eenhoorn
Prinses Pernilla en de reddende ridders	Mathilde Stein	Uitgeverij Lemniscaat
Vlieg!	Marco Kunst	Uitgeverij Lemniscaat
Jonge Vlieger	Ellen van Velzen	Uitgeverij Lemniscaat
Sammie en opa	Enne Koens	Uitgeverij Moon
Foto!	Marije van der Hoeven	Uitgeverij Ploegsma

Twee genomineerde boeken zijn niet beoordeeld, omdat deze niet beschikbaar bleken.

Als iedereen slaapt	Komako Sakai	Uitgeverij De Eenhoorn
Wij samen op stap ZILVEREN GRIFFEL	Jean Reidy	Querido

Uitslag van het onderzoek

Er zijn **22 boeken** beoordeeld.

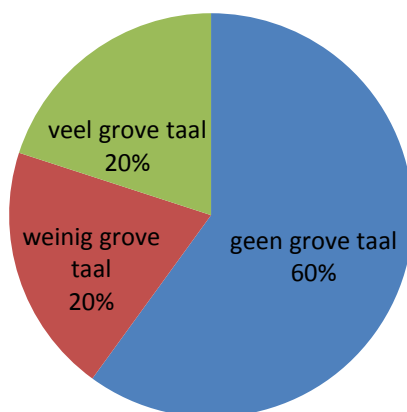
Hiervan bleken 12 boeken (60%) nauwelijks of geen grove taal te bevatten.

In 5 boeken (20%) komt soms grove taal voor.

In 5 boeken (20%) komt vrij veel grove taal voor.

5 boeken (20%) bevatten naast andere grove taal ook vloeken met de naam van God of Jezus, (+ woorden als *verdomd* en *verdomme*).

Grove taal in kinderboeken 2014

Geciteerd uit het persbericht

Het boek dat een gouden griffel en de gouden penseel won, Het raadsel van alles wat leeft van schrijver Jan Paul Schutten met illustraties van Floor Rieder, bevat over het algemeen respectvol taalgebruik. De Bond tegen vloeken wil de schrijver daarmee complimenteren. Het boek Broer geheim van Emiel de Wild, winnaar van de zilveren griffel, bevat vrij veel grove taal. Hans en Monique Hagen, schrijvers van het boek Ik zoek een woord, spelen creatief met taal. De jury vond het een leuk boek, een enkele keer gaan de schrijvers over de schreef.

Opvallende zaken

Opvallende zaken

Sommige schrijvers lijken een voorkeur te hebben voor een bepaald grof woord.

Zo bevat het boek Jonge Vlieger van Ellen van Velzen vaak 'verdomd' en 'verdomme'.

Schrijfster Marjolijn van Hoef gebruikt vaak het woord 'takketrut' of 'takketrutten' in het boek De regels van drie.

Het boek Broergeheim van Emiel de Wild bevat naast andere grove taal veel seksueel getint taalgebruik. De gvd-vloek komt slechts in één boek eenmaal voor.

Juryleden 2014

Bep Gelderblom, Veenendaal

Marloes Zeeman, Barneveld

Truida Hazeleger, Barneveld

Petra Verboom, Wijk en Aalburg

Annelien Alderliesten, Gouda

Thirza van Grootheest, Zwolle

Willemijn van Strien, Uft

Jannita van de Burgt, Barneveld

Coördinator: Kees Hazeleger, Bond tegen vloeken.

Voorzitter jury en woordvoerder: Wilfried Verboom, directeur Bond tegen vloeken.

Veenendaal, 31 oktober 2014

Bond tegen vloeken
Postbus 362
3900 AJ Veenendaal
0318 512002
info@bondtegenvloeken.nl

Bijlage 1

Boeken zonder grove taal

Titel	Auteur	Uitgever
Kleine stemmen ZILVEREN GRIFFEL	Gil vander Heyden	Clavis
Held op sokken ZILVEREN GRIFFEL	Bette Westera	Gottmer
Deze hoed is niet van mij ZILVEREN PALET	Jon Klassen	Gottmer
Boer Boris in de sneeuw	Ted van Lieshout	Gottmer
Jonas en de visjes van Kees Poon	Harm de Jonge	Hoogland & Van Klaveren
De werelden van Tonke Dragt	Joukje Akveld en Annemarie Terhell	Leopold
Coco of het kleine zwarte jurkje ZILVEREN PENSEEL	Annemarie van Haeringen	Leopold en Gemeentemuseum Den Haag
Groter dan een droom ZILVEREN GRIFFEL	Jef Aerts	Querido
Ik juich voor jou	Edward van de Vendel	Querido
Het hondje dat Nino niet had GULDEN PALET	Anton van Hertbruggen	Uitgeverij De Eenhoorn
Prinses Pernilla en de reddende ridders	Mathilde Stein	Uitgeverij Lemniscaat
Foto!	Marije van der Hoeven	Uitgeverij Ploegsma

Bijlage 2

Boeken waarin soms grove taal gebezigd wordt.

In de laatste kolom zijn de woorden letterlijk weergegeven met vermelding van de bladzijde.

Titel	Auteur	Uitgever	Grove taal
Het raadsel van alles wat leeft GOUDEN GRIFFEL + GOUDEN PENSEEL	Jan Paul Schutten	Gottmer	blz 15 hartstikke, 17 hartstikke, 30 in hemelsnaam, 101 Godzijdank
Garmanns straat ZILVEREN GRIFFEL	Stian Hole	Hoogland & Van Klaveren	"Roy is de koning, de generaal, het parlement, God, ..." "Jammer dat God de waterkraan heeft dichtgedraaid voordat hij op vakantie ging"
Vissen smelten niet ZILVEREN GRIFFEL	Jef Aerts	Querido	6 rotnaam 37 knettergek 57 geschift 61 Hij kon Jarno wel vervloeken 130 godsnaam 147 Je bent geschift
Mijn bijzonder rare week met Tess	Anna Woltz	Querido	geen grove vloeken, wel 'stomme idioot' (2x) 'gatver' (1x). En ook één keer staat er: 'hij vloekte'
Sammie en opa	Enne Koens	Uitgeverij Moon	blz 50 verdorie, 65 + 73 bedonderd, 79 sukkel, 114 alle klerekanaries, 142 verdomd 2x, 131: ik heb leren vloeken, dat is jammer, maar dat leer je nooit meer af. 122: ik hoor opa vloeken

Bijlage 3

Boeken waarin veel grove taal voorkomt.

In de laatste kolom zijn de woorden letterlijk weergegeven met vermelding van de bladzijde.

Titel	Auteur	Uitgever	Grove taal
Broer geheim ZILVEREN GRIFFEL	Emiel de Wild	Leopold	10 Jankerd, een donder 12 Kapot te vervelen 15 Je bent een eikel (3x) 16 Eikel, eikel, eikel. Joerisloeri (3x) 19 Joerisloeri 33 Donderde 45 Ik kan z'n bobbel zien (het laat zich raden wat daarmee bedoeld is) 46 kont 49 kont 50 je ogen uit je kop schamen... Sodemieter op, rotwijf! Rotjong. Rotwijf (2x) 51 rotjong 76 Ik haat je 89 kont 110 Zeikerd 114 Janken, gejankt 115 Rotpapier 125 Oprotten 126 Dombo 127 Zeiken. Wat lul je nou? 129 Janken 138 Verdomme 144 Op kon rotten 146 Jankerd 149 Naar de verdommenis 151 Gejankt 155 Celhel. Wil ze met je seksen ofzo. 158 Heb je al tietten gezien? 159 Mietje (2x)
Ik zoek een woord ZILVEREN GRIFFEL	Hans en Monique Hagen	Querido	13 Hanepikkelullie (2x) 28 Uit m'n lek sta te nullen (er wordt in dit gedicht met letters gespeeld) 42 Gedicht van Jules Deelder: Goet/Foud gedicht - God of Got? - Goet of foud? (Foud geweest?) Of beide? Godt dus - Staad goet - Nied tan? - Ja tog? 79 Luldialogen 90 Bullshit 134 Verdomme 156 Heremejee 173 Sekkul, ktote (ook hier weer een spel met letters) 176 "Hel komt voor hemel, Duivel voor god"
De regels van drie	Marjolijn Hof	Querido	Takketrut, 27, 28, 37, 40, 41, 44, 72, 73 Takketrutten (2x) 65 Gesodemieter 68 "andskotans!" zei ik, want ik had een beetje leren vloeken in het IJslands 70 Godallemachtig 77 Jezusmina 114 Verdorie
Vlieg!	Marco Kunst	Uitgeverij Lemniscaat	40 verdomme 70 verdomme 96 gvd, voluit geschreven. 96 godvergeten 144 "dondert" in de context: "het dondert ook allemaal niet". Daarnaast wordt er veel gescholden, het woord "rotzak" komt veel voor.
Jonge Vlieger	Ellen van Velzen	Uitgeverij Lemniscaat	verdomde kinderen: blz 44, 139 verdomme: blz 17, 173, 183, verdomd: blz 95, 118, 121, 123, 139, 172, 173, 175, 180, 183, 187 (2x), 190, 191, 192, 200, 204, 206, 208, 209, 223